

Program för trygg och säker vård i familjehem och HVB

1. Föreskrifter, allmänna råd och handbok om socialnämndens ansvar
2. Vägledning om placerade barns och ungas utbildning och hälsa
3. Utbildningsmaterial för familjehem

1. Föreskrifter, allmänna råd och handbok

Föreskrifter och allmänna råd är beslutade 26 juni och träder i kraft 1 oktober 2012

Vården av barn och unga i familjehem och HVB ska vara trygg, säker, ändamålsenlig och präglas av kontinuitet

Syfte:

- Tydliggöra socialnämndens ansvar för barn och unga som placeras i familjehem, jourhem eller HVB-hem
- Underlätta tillämpningen av gällande regler och leda till att den blir mer enhetlig över landet.

Föreskrifter

Beslutades 26 juni 2012 och träder i kraft 1 oktober 2012

Omfattar socialnämndens ansvar för att

- Ha särskilda rutiner för hur vården ska planeras och följas upp
- Kartlägga behovet, analysera, planera och vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa tillgången till hem som kan erbjuda en trygg och säker vård
- Särskilt uppmärksamma förekomsten av bl.a våld mot närstående
- Utredning av hemmets lämplighet
- Information till barnet om skälet till placeringen och sina rättigheter
- Åtgärder för hur barnet ska få stöd i umgänget med sina närstående

Allmänna råd, forts

Beslutades 26 juni 2012 och träder i kraft 1 oktober 2012

Innehåller rekommendationer om

- Vad som särskilt bör beaktas vid utredning
- Att utredningen bör omfatta registerkontroller efter samtycke
- Att familjehemmet bör få handledning och fortbildning för uppdraget
- Att vårdnadshavare bör få stöd i sin föräldraroll
- Att barnet bör besökas minst 4 ggr/år
- Att barn efter avslutad placering bör få personligt stöd och hjälp med frågor kring boende, studier, arbete, ekonomi

Handbok, forts

Beräknas var klar 31 oktober 2012

Beskriver socialnämndens ansvar och uppgifter i placeringens olika skeden utifrån lag, förarbeten, föreskrifter, allmänna råd, JO-uttalanden, rättspraxis och i viss mån kunskapsunderlag. Innehåller 5 delar:

1. Övergripande perspektiv och principer
2. Gemensamma regler då barn och unga behöver bo eller vårdas utanför det egna hemmet
3. Specifikt om vård i familjehem och jourhem
4. Specifikt om vård i HVB-hem
5. Uppslagsdel

2.Vägledning om placerade barns och ungas utbildning och hälsa

Beräknas vara klar 31 oktober 2012

Syfte:

- Praktiskt användbart kunskapsstöd för socialtjänsten, hälso- och sjukvården, tandvården och skolan
- Beskriva varje parts del av ansvaret och hur samverkan kan bidra till att de placerade barnens och ungdomarnas behov av utbildning, hälso- och sjukvård och tandvård kan tillgodoses på ett bättre sätt

Vägledning om placerade barns utbildning, forts

Interventioner inom skolområdet

- Samverkan mellan de aktörer som är involverade i barnets skolgång
- Samordning av resurser och insatser
- Individuell pedagogisk kartläggning av barnets förutsättningar och förmågor att klara ämnesområden
- Upprättande av målinriktad individuell handlingsplan
- Handledning av barnet inom spec. ämnesområden som genomförs av en vuxen person, familjehemsförälder eller lärare

Vägledning av placerade barns hälsa,forts

Interventioner inom hälso- och sjukvårdsområdet

Grundläggande förutsättningar

- Fysisk och psykisk hälsoutredning
- Kontinuerlig uppföljning av barnets hälsotillstånd
- Koordinering av olika hälso- och sjukvårdsinsatser
- Samverkansteam inom hälso- och sjukvården som erbjuder hälsofrämjande arbete och rådgivning

Struktur och innehåll i vägledningen, forts

Vägledningen utgår ifrån gällande lagstiftning, forskning och beprövad erfarenhet. Den beskriver olika faser och kritiska punkter i samverkan under hela placeringsperioden.

Avsnitt:

- Varför behövs en gemensam vägledning?
- Barnen och ungdomarna i samhällsvård
- Respektive verksamhets ansvar
- Samverkan
- Systematisk kartläggning
- Barnets rätt till likvärdig utbildning och god hälsa

Slutsats i arbetet med vägledningen, forts

Den sammanvägda slutsatsen av projektet är den strategiska betydelsen av att en systematisk kartläggning av barn- och ungas psykiska och fysiska hälsa och en pedagogisk kartläggning görs i samband med placeringen.

Kartläggningen syftar till att ligga till grund för planering och uppföljning av särskilda insatser som barnet har behov av inom olika områden

- Kartläggning av placerade barns behov av hälso- och sjukvård
- Kartläggning för att placerade barn ska få rätt pedagogiskt stöd

3. Utbildningsmaterial för familjehem

Syftet:

- Ge kommuner förutsättningar att kunna erbjuda jour- och familjehem en likvärdig utbildning som innehåller god kvalitet.

Utbildningsmaterialet bygger på barnkonventionen, aktuell lagstiftning, forskning och erfarenheter från praktiker och brukare om vad jour- och familjehem behöver för att klara sitt uppdrag

Utbildningsmaterial för familjehem, forts

Utbildningsmaterialet tas fram i 5 steg:

1. Kartläggning och analys hösten 2011
2. Framtagande av testmaterial våren 2012
3. Testning av materialet hösten 2012
4. Färdigställande av materialet första kvartalet 2013
5. Utbildning av utbildare andra kvartalet 2013

Utbildningsmaterial för familjehem,forts

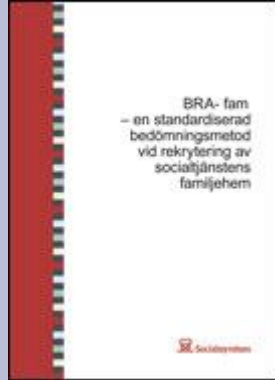
Utbildningens innehåll:

- Familjehemsvården och de placerade barnen
- Ett uppdrag i samverkan med barnet i fokus
- Att möta barns behov av närhet och anknytning
- Att hantera separationer och förluster
- Livslånga relationer och ursprungsfamiljens betydelse
- Stödja barns hälsa och skolgång
- Att vägleda och fostra
- Vardagen i familjehemmet

Några slutsatser

1. Fortsatt statligt engagemang
2. Angeläget att få en nationell bild av familjevården
3. Förstärkt stöd till familjehemmen
4. Åtgärder behövs för att förhindra olämpliga hem att ta emot barn
5. Vissa familjehem och jourhem har stora likheter med HVB utan motsvarande krav och kontroll
6. Lagstöd för hälsoundersökning även vid frivillig placering

Ny bedömningsmetod för rekrytering av familjehem

BRA-fam – standardiserad bedömningsmetod

Metoden fokuserar främst på risker för att i ett tidigt skede identifiera familjer som kan komma att bedömas som olämpliga.

BRA-fam tydliggör socialtjänstens förväntningar på familjehemmet och de åliggande som ingår i uppdraget. Metoden ska introduceras i verksamheten under ett år.

Bedömning görs utifrån frågeformulär, manual och bedömningsmall

Socialstyrelsen söker kommuner som är intresserade att pröva BRA-fam.

Konferenser: Trygg och säker vård

Regional konferens i Jönköping: 28 januari 2013

- Föreskrifter, allmänna råd och handbok
- BRA-fam, bedömningsmetod
- Lokalt exempel
- Vägledning
- Grundutbildning för familjehem

Regionala konferensen kompletteras med webbkonferens

Stärkt stöd och skydd för barn och unga

Regeringens proposition 2012/13:10

Barnets bästa ska vara avgörande vid beslut och andra åtgärder som rör vård- eller behandlingsinsatser

Förslag till ändringar i SoL 2001:453

- Anmälan – ändras till när man får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa
- Regler om omedelbar skyddsbedömning när en anmälan kommit in och tidsgräns för när ett beslut om att inleda eller inte inleda utredning ska fattas
- Ytterligare bestämmelser gällande vård utanför det egna hemmet
  - SN ska teckna avtal med familjehemmet om nämndens och familjehemmets åtagande under placeringen

Stärkt stöd och skydd för unga, forts

- Sn blir skyldig att tillhandahålla familjehemmet den utbildning som behövs
- Sn ska verka för att de barn och unga som placerats i ett familjehem, jourhem eller HVB får hälso- och sjukvård
- Sn ska utse en särskild socialsekreterare som ska ansvara för kontakterna med barnet
- Sn ska se till att det finns rutiner för att förebygga, upptäcka och åtgärda risker och missförhållanden
- Nya bestämmelser som tydliggör Sn roll i det förebyggande arbetet och ansvaret för uppsökande verksamhet
- Öppna insatser ska kunna beviljas barn som fyllt 15 år även utan vårdnadshavarens samtycke

Lagförslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2013

Tack för uppmärksamheten!